

stavek: »Kranjski 17. polk pri Kustoci in vitez Zitterer iz 66. ogrsko-slovaškega polka«, pa odstavek: »Cesarice Elizabete smrt« in njen pokop.« Družbin prvomestnik, Tomo Zupan je daroval ves ta drugi, 5000 proizvodov broječi natis družbi zato, ker je bil prvi namenjen družbi v prid in se je razprodal z dobičkom. Mnogoštevilne okusne podobice 1. natisa so v tem 2. še pomnožene — tako, da je v knjižici, ki broji 72 strani, 31 podob. Nove so namreč: Baron Čehovin; vitez Zitterer; dunajska mladina pred cesarjem in cesarica Elizabeta malo pred smrtjo. Glede svoje zunanosti je to najlepša družbina knjižica; tiskana je v slavnostnem odelu. Posamezni zvezek jej stane 20 kr.; njih 100 pa 15 gld — Sezite, Slovenci, po tem novem knjižnem daru družbe sv. Cirila in Metoda in oveselite ž njim sosebno še našo šolsko mladino.

(Nadvojvoda-Ivanova jama.) K veselici dne 18. junija ob 3 uri popoldne v votlini nadvojvoda-Ivanove jame v Hudiluknji. Vspored: I. Nova luč, plinova razsvetljava (Acetylen-Gass.) II. Vrtalna igra (Ringenspiel.) III. Tamburaši in pevci se pričakujejo iz Šostanja. Tako bo tudi vsako nedeljo in praznik, pa tudi ob delavnikih splošna razsvetljava, kadar bo le vstopnina 3 gld. znasala. Postrežba dobra. Na obilno vdeležbo vabi lastnik Ivan Vivod.

### Iz drugih krajev.

(Kardinal dr. Missia.) Dne 19. t. m. se bo vršil v Rimu tajni in dne 22. t. m. javni konzistorij, v katerem se tudi knez nadškof goriški poviša v kardinala. Neposredno po tajnem konzistoriju se poda papežev nobelgardist, grof Pecci, ki je nečak papežev, iz Rima v Gorico, a po javnem konzistoriju mu bo sledil papežev ablegat Celli, ki donese papežev breve. Po izročitvi rudeče kardinalske čepice spremita oba imenovana gospoda knezonadškofa na Dunaj. Svečano pokladanje bireta po Njeg. Velič. cesarju se bo, po dosedanjih določilih, vršilo dne 26. t. m. v dvorni župni cerkvi.

(Ponemčevanje v šoli.) V českich listih čitamo: V neki šoli v zgornji Šleziji je razobešana tablica, na kateri stojita »prisega« in molitev, kateri si mora deca prepisati, seveda v nemškem jeziku. Prisega se glasi: »Prisegamo, da hočemo od danes naprej vedno nemško govoriti, kdor ne izpolni te prisega, je ničvrednej in bo kaznovan.« Molitev se glasi: »Čuvaj nas, o Bog, ljudij, ki nam zabranjajo govoriti nemško, prosimo te! Škodijo nam na tem svetu, v sili pa nam ne dajo niti krajcarja. Med seboj hočemo le nemško govoriti, neprijateljev nočemo ljubiti!« Tako ravnanje ni samo smešno, ampak tudi skrajno neumno.

(Kuga v Aleksandriji) še ni ponehala. V zadnjih dneh je zbolelo zopet več oseb za kugo, tako da je nevarnost vedno večja, da se bolezen zanese tudi v druge kraje.

(Književnost in umetnost.) G. prof. R. Perušek v Ljubljani je izdal jezikovno razpravo »Bravec ali bralec?« Pridjane so opombe k Levčemu »Slovenskemu pravopisu.« Cena veleznanimivi in poučni knjigi je 30 kr. in se dobiva v L. Schwentnerjevi knjigarni v Ljubljani. — Marljivi cerkveni skladatelj Karl Bervar, organist v Celju, je izdal kompozicijo »Novomašniku«. Cena se nam ni naznanila.

(Spoštuj očeta in mater.) Pretekle dni so postavili na pokopališču v Debrecinu spomenik, ki je v svarilo vsakemu, kdor četrte zapovedi božje ne spolnjuje. Napis se glasi: Tu počivajo v Gospodu: Josip Moritz starejši, umrl je star 62 let. Lastni sin ga je ustrelil. Franc Josip Moritz ml., umrl je v starosti 27 let. Josipina Moritz starejša umrla je 47 let stara, ustrelila jo je hči. Elizabeta Moritz; svoje življenje je končala stara 17 let. Sin, ki je ustrelil očeta, umrje v ječi, hči, ki je mater umorila, umrje po samomoru. Četrta zapoved božja se velja.

(Francosko ministerstvo), kojemu je bil predsednik Dupuy, je moralo dati ostavko, ker v zbornici ni dobilo večine za svoj predlog glede dnevnega reda. Predsednik republike Loubet je dal nalogo, sestaviti novo ministerstvo, poslancu Poincaréju. Dosedaj se mu še ni posrečilo, da izvrši to nalogo.

(Najvišja hiša na svetu.) V Newyorku v Ameriki se je dozidala hiša, ki je 119 m. visoka. Hiša je torej približno šestkrat tako visoka kakor kaka štirinadstropna. Podstav za velikansko zgradbo se je zidal 17 metrov globoko v zemljo. V hiši še nahaja 950 prostorov, koji so večinoma uporabljajo kot prodajalnice in obrtniške delavnice. Vseh oseb, ki delajo v hiši, je okoli 7000, torej v enem samem poslopiju več, kakor v celem Ptuj ali pa v celem Celju.

(Grof Thun — ženin.) Časniki poročajo, da se misli udoveli ministerski predsednik grof Thun poročiti s hčerjo deželnega maršala Jurija Lobkovicca.

(V Pomjani v Istri) so imeli občinske volitve z velikanskim volilnim bojem med Italijani in Slovenci. Vsled nečuvnih nepravilnosti volilne komisije so propali Slovenci v vseh treh razredih. Vlada je v Istri naklonjena Italijanom, vsled česar si ti mnogo predrznejo.

(Kotlje — pogorele.) V soboto dne 6. t. m. zvečer pogorela je vas Kotlje pod Guštanjem na Koroškem. Samo farovž, solo in meznarijo so rešili, pogorela pa je tudi cerkev. Prebivalstvo je v veliki stiski in hitra pomoč potrebna.

(Avstrijsko katoliško učiteljstvo) bo imelo letošnji občni shod v Dornbirnu. Okoli 3400 avstrijskih učiteljev se že zbira v katoliških društvih. Samo na Dunaju jih je okoli 800, torej že tretjina vseh dunajskih učiteljev. Prišel bo čas, ko bomo tudi na Štajerskem lahko pozdravili učiteljsko društvo z odločno katoliškim programom. Vremena se jasni.

(Upravno sodišče) je razsodilo, da konsumna društva brez gostilniške koncesije tudi svojim članom nimajo pravice točiti vina, piva in žganja.

(Vlak, ki je imel mesec dni zamude.) Kakor pišejo iz New-Yorka, je bilo v Ameriki vso minolo zimo toliko viharjev in snega, da celo najstarejši ljudje ne pomnijo take zime. Promet je bil na mnogih mestih ustavljen po več dni. V Cheyenne, Vyomnig, je te dni došel vlak, ki se ni bil zakasnil za nič menj, nego za celi mesec. V Ironu je tako zapal sneg, ki je potem zmrznil, da vlaku nikakor ni bilo možno voziti naprej. Potniki, bilo jih je 42 po številu, med temi tudi 12 žensk, so morali ostati v puščavi celi mesec in bi se jim bilo godilo zelo slabo, da jim niso tamošnji prebivalci donasili živeža.

(Krone.) Z avstro-ogersko nagodbo stopi v veljavo tudi novi valutni zakon, glasom katerega se uvede, menda s 1. januarjem 1900. leta, računanje po kronah. Banke, posojilnice in hranilnice, železnice, parobrodna društva, skratka vsi zavodi, ki morajo o svojem delovanju polagati javne račune, bodo morali s tem dnevnem uvesti kronsko veljavo v svoje knjige in račune.

(Iz Sična) smo sprejeli popravek, katerega v naslednjem priobčujemo, da se enkrat cela tudi nam neljuba stvar poravna in umiri. Popravek se glasi: V smislu § 19 t. z. prosim da se gledé na dopis »Iz Sična« v 21. št. tega lista sprejme to-le:

Ni res, da bi se jaz kot obč. predstojnik ne bil zmenil za uboge kmete in da bi ne dal v teku 15 let popraviti nobene ceste.

Ni res, da bi tekom 15letnega uradovanja ne izdal nobenega živinskega potnega lista slovenski pisanega, res pa je, da je le malokateri zahteval slovenski potni list, kadar je gnal živino v nemške kraje; porabljal se je stari občinski pečat, katerega sem prevzel od prednika in kateri še ni obrabljen, radi tega ni bilo povoda naročiti si drugega.

Nikakor ni res, da bi se bil podpisoval F. W. Gemeindeforsteher.

Siče, 12. junija 1899. Z velesp. F. Wella.

(Slava jareninskim Slovincem!) Pri današnjih občinskih volitvah so zmagali Slovenci v III. in I. razredu, v III. z večino 18 glasov. V II. razredu so zmagali nasprotniki le z enim glasom večine. Živeli narodni volilci!

### Shod pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

V nedeljo dne 4. junija je priredilo naše delavno »kat. slov. polit. in gospodarsko društvo« svoj IV. shod pri Sv. Marjeti ob Pesnici v gostilni g. Frid. Wrega, kamor je došlo ob določeni uri lepo število zavednih marjetskih kmetov; tudi iz Jarenine, od Sv. Petra, od Sv. Jurija v Slov. gor. in od Sv. Barbare so došli nekateri kmečki rodoljubi.

Shod otvori kaplan Gomilšek z iskrenim pozdravom na vse došle vrle kmete ter žalostnega srca omeni veliko izgubo, ki je zadela društvo istega dne vsled nenadne smrti prvega njegovega zelo delavnega predsednika, vpok. župnika Ant. Fišerja, kateri bi bil sicer z velikim veseljem došel na ta shod. V zgodovini našega društva in sploh obmejnih Slovencev bo zavoljo njegovih velikih zaslug za narodno stvar njegovo ime zapisano z zlatimi črkami. Razloživši zbranim, koliko je rajni storil posebno za to društvo, da besedo poslancu Robiču.

Naš poslanec najprej označi politični položaj omenja avstro-ogrske nagodbe ter odločnega postopanja grofa Thuna nasproti Ogrom, ki dandanes pač lahko več plačajo za skupne državne potrebe nego 30%. Thun raje odstopi, nego bi se udal Ogrom. Slovenci zahtevajo le pravično ministerstvo, ki ne bo podpiralo pruskega mišljenja in ne nastavljal uradnikov enakega mišljenja. Binkoštno nedeljo je zagledal beli dan program nemških strank. Bolje bi bilo, da je prišel na svetlo na pustni torek, tako so nemške zahteve smešne in nespametne. Seveda Schönerer in Wolf sta jim rada pritrčila. Vse te nemške zahteve prešinja golo sovraštvo do Slovanov, posebno še Slovencev. Sicer pa se ta program itak ne smatra za resnega.

Na to preide poslanec na naše krajevne razmere. Slov. gorice so se zvale prej ve-sele, a sedaj so v resnici žalostne. Vinogradi vedno bolj hirajo, mnogokrat pobije vse toča, lepe travnike pa poplavi Pesnica. Vendar nekaj je poslanec dosegel, da se je namreč za 40% znižal davek od goric, in so se tudi nekatere njive in travniki postavili v nižje razrede. Vinograde pa bo treba vse zasaditi z ameriškano trto, druge pomoči ni. Dežela nas v tem oziru podpira.

Glede regulacije Pesnice, omeni poslanec, da so se dotični predlogi sprejeli, toda stvar gre strašno počasi, ker ima dež. odbor neki premalo inženirjev na razpolago. Stvar se že vleče 96 let, kajti pisma tičočja se regulacije Pesnice segajo do l. 1803 nazaj. Če bi tu bivali Nemci, bi že menda bila struga Pesnice davno obzidana, Slovenci pa lahko čakajo. Pri vzgornjem teku od Sv. Jurija do južne železnice se bo najprej delalo, zato je dala država 40%, dežela 40%, in mariborski okr. zastop 20%; potem se misli regulirati struga od Moškanje do izliva v Dravo. Enake svote je država in dežela dala tudi za ostalo strugo. Na dotične kraje pride le 20%. Stvar je ugodna, da se pa prej izvrši, pa naj vse občine ob Pesnici pošljejo prošnje na deželni odbor. On kot poslanec bo vse storil, da se regulacija tem prej izvrši.

Glede letošnjega deželno-zborskega zasedanja omeni poslanec, da se iz vseh razprav lahko spozna, da Slovenci ne dobimo svojih pravic v Gradcu. Povsod treba zraven plačevati, tako tudi za Südmárko in Studentenheim v Celju. Zato so poslanci slovenski pred sklepom zapustili Gradec in so vsi edini v mnenju, da v Gradcu ni za nas pravice. Torej proč od Gradca!

Navdušeni zborovalci pritrdijo tem besedam poslanca Robiča. Na to posestniki Lorber, Mesarec, Baumgartner še povprašajo poslanca v zadevah vinogradniških in glede Pesnice, na kar dobé povoljne odgovore od poslanca. Predsednik zbora povpraša tudi, kako stališče zavzema poslanec nasproti 6 letni šoli, za katero prosijo nemški katoliški poslanci in za katero se v nemajo tudi slovenski kmetje. Poslanec omeni da je 8letna šola za kmeta res neumna, da pa je on za 7letno. Predsednik zbora na to izreče zahvalo poslancu; predlagani zaupniki ves zbor soglasno pritrdi.

Sedaj nastopi odvetnik dr. Pipuš, ki v navdušeni, pa v resnici poljudni besedi razloži navzočim, zakaj so za kmeta dandanes tako slabi časi, kaj je carinska nagodba, komu sedanja le koristi, kaj je banka. Omenja, kako se povsod bolj skrbi za mesta nego za kmeta in to v političnem in gospodarskem oziru. Opetovanokrat povdarja, da je kmetu treba več izobraženosti, zato naj bi kmetje več brali, posebno »Slov. Gosp.«, da bi se bolj navdušili za gospodarske zadrage, ki so edina rešitev za slovenskega kmeta. Pomanjkanje izobraženosti je krivo, da kmetje mnogokje prav nič ne napredujejo ne v narodnem, ne v gospodarskem oziru. Ta zanimivi, vseskozi podučni govor so zborovalci z velikim zanimanjem poslušali in izrekla se je želja, naj bi govornik še večkrat došel v našo sredo.

Na to predlaga zapisnikar resolucije za ustanovitev slov. vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani, za slov. uradnike po naših krajih, za 6letno šolo, za hitrejšo izvršitev regulacije Pesnice. Vse so bile soglasno sprejete, splošnim odobrovanjem pa resolucija »Proč od Gradca!«

Ko se nihče več ne oglasi k besedi, zaključí predsednik zborovanje z živim klicem na papeža in cesarja. To je bil prvi politični shod pri Sv. Marjetji; obnesel se je izvrstno. Slava torej vrlim Marjetčanom!

## Gospodarske stvari.

### Kako je ravnati s trtnicami, ki so od toče poškodovane?

Ker je zadnji čas v nekaterih vinskih krajih na Štajarskem in Kranjskem toča vinograde močno poškodovala, in ker vinogradniki s takimi trtami ne znajo ravnati, opozarjamo na sledeče:

Ako toča trte pobije, je pred vsem treba kakih 8 do 14 dni čakati, da se škoda v pravi meri pokaže. Potem je treba vse trte dobro pregledati in z ostro nabrušenim nožem obrezati in sicer:

1) Vsa močno ranjena, razkosarjena ali pa na pol suha peresa odrezati.

2) Na šparonih pustimo samo take mladike, na katerih je ostal še kak grozd ohranjen, in skrajšajmo take mladike za toliko, kolikor je nujno potreba, torej najbolje ako ostanejo še tri do štiri peresa nad grozdom. Mladike brez grozdja popolnoma odrežemo.

3) One mladike, ki stojé na ščapu ali palčku, torej take, katere nam dajejo les za napravo šparonov, palčkov ali reznik v prihodnjem letu, treba je posebno skrbno obrezati in ohraniti, ker je drugače tudi trgatav prihodnjega leta zgubljena.

Če so takim mladikam samo vršički odbiti, odrežemo toliko, da pride najbolj poškodovan del proč. Za zadnjim listom nastalo zapernico (zalistnik) pustimo rasti, tako da nadomestuje trti odbiti in odrezani vršiček. Vse ostale zapernice zaščipnemo za drugim peresom, ker morajo namestu odbitih peres pomagati ostali les rediti. Ako so pa te mladike tako pobite, da je komaj spodnji del ohranjen, skrajšamo jih na dva do tri lepa česa, t. j. na palček ali ščap, tako da kmalo močno poženejo in dadó tak les, kakor na pr. na zeleno cepljena trta v prvem letu. Vse druge nepotrebne mladike odrežemo, da gre

ves živež v one, ktere rabimo za prihodnje leto. Če pa na trti še toliko ne ostane, da palčke napravimo, moramo ohraniti in rediti kake dve do tri mladike, ki po navadi poženejo iz starega lesa. Pri vsem tem je skrbeti za to, da mladike, ki smo jih na trti obdržali, dobro dozore, ker drugače les po zimi pozebe. Treba je torej kmalo in večkrat proti peronospori škropiti, in v jeseni (avgusta do septembra) vse mladike za eno tretjino skrajšati. D. N.

### Loterijne številke.

Gradec 10. junija 1899: 79, 66, 83, 42, 26  
Dunaj » » » 18, 35, 41, 57, 40

### Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možiki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo šele 31. avgusta t. l.; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po izsrečkanju objavili v »Slov. Gosp.«)

### Bažnata obleka iz surove svile gld. 8.65

do 42 gld. 75 kr. za popolno obleko. Tussors in Shantung-Pongees — ter črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gold. 65 kr. — v najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

### Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod »1.798« Gradec, poste restante.

# Oelz-ova kava

postaja **bolj priljub-**  
vsak dan **ljena,** ker dela kavo zdravo,  
okusno in tečno.  
Rudeči zavitki z belim trakom.

Služba organista in cerkovnika  
se more nastopiti 1. julija 1899;  
prosilci naj se osebno oglašijo pri  
cerkvenem predstojništvu v  
Šmartnu pri Šaleku. 2-3  
XXXXXXXXXXXX

## Najlepši dar za sv. birmo

je in ostane, od visokoč. škofijstva potrjeni  
4-4 **molitvenik!**

Velika zaloga od škofijstva potrjenih, v krasno izdelane platnice vezanih **molitvenikov** kateri se dobivajo po jako nizkih cenah v

Wiljem Blanke-jevi trgovini s knjigami in papirjem; prodaja pisalnega orodja, šolskih knjig, podob vsake vrste, vizitni papir. Maribor, Grajski trg št. 7.

## Primerna birmska darila!

### Molitvenike

v obeh deželnih jezikih, različno vezane, od 25 kr. naprej priporoča v mnogobrojni izbiri 4-6

### A. Platzer,

trgovec s papirjem, pisalnim orodjem, z molitveniki in šolskimi knjigami. — V Mariboru, Gosposka ulica št. 3.

## Razglas!

### Okr. hranilnica v Rogatcu

obrestuje od 1. januarja 1899 naprej vse hranilne vloge s  $4\frac{1}{2}\%$  in jemlje zato od vseh hipotekarnih posojil po  $5\frac{1}{2}\%$  obresti. Omenjena hranilnica prevzame, kakor do sedaj, plačevanje rentnega davka od obresti hranilnih vlog.

Okrajna hranilnica v Rogatcu, dne 8. junija 1899.

Načelnik ravnateljstva:

**Franc Strafella,**

1-3

c. kr. notar.

## Šlikarski in

### pleskarski pomočniki

se takoj sprejmejo pri 2-3

**Fran Kolarju**

Maribor, Viktringhofgasse 23.

## Za vinorejce!

Koristna knjižica o načinu, kako se uspešno obraniti 2-8

peronospore ali strupene rose se dobi pri nje pisatelju. Velja 12 kr., s pošto 14 kr. Pri večjem naročilu popust.

**Anton Kosi,**

učitelj v Središču na Štajarsk.